SVENSK MUSIKTIDNING

N:r 8. | Redaktör och utgifvare: FRANS J. HUSS. Telefon: Vasa 619. | NORDISKT MUSIKBLAD. Stockholm den 18 April 1898. | Expedition: Kungatensgatan 56. Pris: Helår 5 kr. Lösnummer 25 öre. Annonspris 20 öre pr petitrad. | 18:e Årg.

Ellen Gulbranson.

Kungl. operans nuvarande gäst.

Efter Jenny Lind och Kristina Nilsson har knappt någon svensk sångerska firat så stora och världsbekanta triumfer på operascenen som Ellen Nordgren-Gulbranson. Hon tillhör visserligen genom sitt giftermål broderlandet Norge, men kan ändock, såsom vår landsmaninna, i likhet med de förstnämnda sångerskorna, sägas höra oss till och genom sina framgångar göra heder åt det land som sett henne födas, den stad, der hon så länge haft sitt fädernehem och tagit de första stegen på konstens bana.

Med stort intresse ha vi ock här följt hennes konstnärliga utveckling och verksamhet, kulminerande i de stora segrar hon vunnit i Bayreuthfestspelen, hvari endast förmågor af stor rang kunna täfla om lagern. Med detta intresse har naturligt nog äfven förenat sig en åtrå att få se och höra konstnärinnan på vår operascen utföra någon rol i en af Wagners musikdramer, och då »Valkyrian» är den enda af dem, som här kunnat uppsättas, är det endast med Brünnhildes parti i denna opera hon kunnat hos oss tillfredsställa denna åtrå. Att nu så skett genom fru Gulbransons pågående gästspel, derför äro vi henne tacksamma, så mycket mer som detta gästspel skänkt oss en konstnjutning af så stor och sällsynt art, att de stora framgångar hon som scenisk sångerska vunnit under senare år i den stora musikvärlden äro lätt förklarliga.

Efter den framställning af Valkyrian Brünnhilde hon nu gifvit oss, kunna vi tillfullo instämma i det beröm, som en ansedd tysk kritiker skänker henne efter första uppträdandet i detta parti på Bayreuth-scenen. Ehuru detta omdöme för ett par år sedan här anfördes, må det tillåtas oss att såsom ett à propos för dagen upprepa detsamma.

Fru Gulbranson som Brünnhilde, säger kritikern, »betager genom röst, poesi, temperament och apparition. Hennes organ utmärker sig för stort omfång, vekhet och egalisering i alla lägen och genom en särskildt ädel klangkarakter. En högrest gestalt af äkta germanisk typ, rör hon sig på scenen med sparsamma, nobelt måttfulla gester, men kan i de afgörande ögonblicken bryta ut i en af situationen omedelbart framkallad häftighet af stor skönhet. Fru Gulbranson betonar i sin Brünnhilde mer den älskande och lidande kvinnan än det vilda naturbarnet, stridsjungfrun. Men öfver gestalten breder hon en så rörande grundton, utan att låta den förlora något af sin skönhet, att man ej för ett ögonblick upphör att fängslas af förtrollningen i en framställning, hvars kännetecken är enkelhet. Det är som om skogens doft strömmade en till mötes derur. Ett rikt naturel och dock allt igenom enkelt. Inga teatermessigt tillskurna pointer i uttrycket, intet spår af pose i de betagande, ädla rörelserna. Hennes barnslighet i scenerna med Wotan verkade bedårande. Alla öfvergångar voro utarbetade med den största försigtighet, alla motsatser med den största tydlighet, utan några tjocka anstrykningar.»

Att detta omdöme är

Ellen Gulbranson
som Brünnhilde i »Valkyrian».

träffande har nu vid hennes gästspel här erkänts af vår egen presskritik.

Vid en jemförelse mellan de tre nämnda svenska sångerskorna finna vi, att i det närmaste två decennier skiljer mellan deras födelseår (resp. 1820—43—63) och att hvar och en af dem kunna anses representera sitt konstskede. Så Jenny Lind såsom italienarne Bellinis och Donizettis tolkarinna, Kristina Nilsson såsom fransmännen Gounods och Thomas' och slutligen Ellen Gulbranson som tysken Wagners. Om bestämmande af någon konstnärlig rangskilnad mellan dem är här icke fråga. Det må endast påpekas, beträffande sistnämnda sångerska, hvilka enorma fordringar i dynamiskt och dramatiskt hänseende Nibelungen-operans skapare ställer på den sångartist, som med underlag af hans väldiga orkester har att uppbära en hjeltefigur i hans musikdramer.

Man skulle tro, att med den storhet fru Gulbranson nått såsom dramatisk sångerska, hågen och arbetet för operaverksamhet redan tidigt skulle ha trädt fram hos henne, men så är ingalunda fallet. Vi minnas väl hur fröken Ellen Nordgren för tio år sedan vid det festliga tillfälle då Sveasalen invigdes, af vår förste hofkapellmästare, som sett och hört henne å konserter härstädes, uppmanad att egna sig åt scenen, svarade att hon icke trodde sig passa för teatern. Denna tvekan öfvervanns emellertid, och ett energiskt arbete har nu fört henne till den hedersplats hon intager bland nutidens operasångerskor. Hennes första scendebut egde, som vi minnas, rum härstädes d. 10 jan. 1889, då hon vann full framgång med sin Amneris i »Aida». Efter att ha utfört Ortruds parti i »Lohengrin» påföljande 8 maj lemnade hon vår operascen för att konsertera i Norge och Köpenhamn tillsammans med Edvard Grieg.

Då konstnärinnans biografi förut varit framställd för våra läsare, inskränka vi oss nu till en kort resumé af denna och hennes konstnärliga verksamhet till närvarande tid.

Ellen Nordgren-Gulbranson, född i Stockholm den 4 mars 1863, är dotter af bruksbokhållaren B. J. Nordgren och hans maka född Kiehl. Från 1880 studerade hon sång ett par år vid härvarande konservatorium och sedan i Paris för fru Marchesi, debuterade här å en egen konsert den 5 okt. 1886 och lät vidare höra sig å konserter härstädes, till dess hennes ofvannämnda operadebut egde rum. Åren 1890 och 91 sjöng hon med stor framgång i Köpenhamn, likasom här, Amneris' och Ortruds partier och kreerade der i mars sistnämnda år Brünnhilde i »Valkyrian», som för henne blef en stor triumf. Strax derefter var hon inbjuden på en soaré hos konungafamiljen å Amalienborg, då kung Kristian förlänade henne förtjenstmedaljen i guld att bäras i Dannebrogens band. Äfven de nästföljande åren sjöng hon på Köpenhamns-operan i »Valkyrian», »Aida» och »Lohengrin», och efter att ha gästat Stockholm i början af 1895, då hon här så framgångsrikt uppträdde som Amneris och Elisabeth i »Tannhäuser», utförde hon i april s. å. titelrolen i Ennas »Kleopatra», »en prestation», säger kritikern Ch. Kjerulf, »som hvilken europeisk scen som helst kunde vara stolt öfver».

Sådana framgångar, särskildt som Brünnhilde ledde, naturligt nog, hennes tankar på Bayreuth, dit hon också begaf sig i maj. Vid profsjungningen för fru Cosima Wagner blef denna förtjust öfver den nordiska sångerskans talang och apparition. Hon blef sålunda engagerad och vistades 1896 hos fru Wagner för inöfning till utförande af Brünnhilde på festspelsteatern. Under denna tid väckte hon mycket uppmärksamhet i Wien, der Grieg då konserterade. Den 26 juli debuterade fru Gulbranson i andra cykeln af Nibelungenoperorna. Det var i »Valkyrian» och framgången var fullständig, ehuruväl hon till medtäflarinna i första cykeln hade Lilli Lehmann. Samma lycka gjorde hon i »Götterdämmerung». Efter Bayreuth-säsongen gjorde konstnärinnan en turné i Tyskland och vann triumfer i Frankfurt vid uppträdande i nyssnämnda Wagner-operor. I december s. å. sjöng hon på Berliner-operan i »Siegfried» och »Götterdämmerung», då hon genom operachefen grefve Hochberg fick emottaga från kejsaren en brosch med hans namnchiffer i briljanter. Förlidet år sjöng fru Gulbranson åter Kleopatra i Köpenhamn och var äfven förra sommaren engagerad i Bayreuth samt gjorde mot slutet af året stor lycka i München som Brünnhilde i »Valkyrian». I november lät hon första gången höra sig i London. Det var på den andra af de stora Wagnerkonserterna, då hon fick det vitsord »att hon obestridt var kallad att intaga en mycket hög rang bland Wagnertolkarne».

Fru Gulbranson ingick den 18 nov. 1890 äktenskap med löjtnanten, nu mera kaptenen i norska armén, Hans Gulbranson och har i broderlandet ett angenämt landtligt hem, der hon får hvila ut efter sin ansträngande konstnärliga verksamhet.

—□—

Om det musikaliska föredraget i slutet af 19:de århundradet.

Så tituleras en nyligen utkommen bok, som har till författare Franz Kullak, en son till den berömde musikpedagogen Theodor Kullak. Boken är ett betydande arbete, som förtjenar uppmärksamhet af alla pianolärare och pianospelare, äfvensom af orkesterledare, hvilka ej anse sig ofelbara utan tro sig ännu ha något att lära. Författarens omdöme, grundadt på djupa studier, är skarpt och bestämdt utan att vara sårande.

Franz Kullak gillar ej det sätt, som nu för tiden är så vanligt i fråga om utförande af våra stora tondiktares piano- och orkesterverk. Han stöter sig på det tomma pathos, som tager på sig känslofullhetens mask; han lider af det långsamma tempot, som på det odrägligaste släpas fram och till och med uttänjer allegrosatser i tröttande bredd. Likaså plågar honom det manierade och det godtyckliga i tempoförändringarna äfvensom den omåttliga vildheten i val af finalernas tempi. Författaren söker påvisa inom hvilka gränser ett verkligt skönt föredrag har att röra sig.

Till detta ändamål framdrager han ansedda personers tankar rörande ett ädelt föredrag. Den förste af dessa är Schindler, som särskildt i första upplagan af sin Beethoven-biografi upptecknat många anmärkningar af denne tonheros om den rätta föredragsstilen. Kullak undersöker föredragsmetoderna hos H. v. Bülow, Rich. Wagner, Hugo Riemann, C. M. v. Weber, Chopin, Liszt, Mendelssohn, Czerny, Hummel o. a.; han undersöker de äldsta upplagorna af Beethovens sonater, med hänseende till deras föredragsbeteckningar, och låter ej imponera sig af några namn, när det gäller föredragets konstvärde och skönhet.

Då Schindler en gång frågade sin vän Beethoven, hvarför han icke i sonaterna genast antydde den poetiska idén, svarade mästaren, att detta var öfverflödigt. I D-dur-sonaten op. 10 finner väl en hvar hos largot de särskilda nyanserna af melankoli, under det man i sonaterna op. 14 ser striden mellan två principer eller dialogen mellan två personer skildrad. Schindler tyckte sig här märka ett samtal mellan man och hustru eller tvenne älskande, Beethoven kallade dock, mera besinningsfullt än Schindler, de båda principerna »den bedjande och den motsträfvande».

Hvad Beethoven föredrog var, med få undantag, alltid fritt från hvarje tvång i tidmåttet; men hans »tempo rubato« saknade hvarje drag af öfverdrift. Han älskade den tydliga, fattliga deklamationen

Kullak är ej belåten med det tempo H. v. Bülow angaf i Beethovens A dur-symfoni; än lät han spela den för för fort, än för långsamt. Författaren har nu ur de första upplagorna af symfonien påvisat, att Bülow förgripit sig i val af tidmått. Intressant är utläggningen af fjerde satsen, hvarmed flere musiklärde sysselsatt sig. Elterlein finner i allegrosatsen »en slags Bacchusfest, som stigras ända till dionysisk yra». Humprecht förnimmer »piksmällar och hundskall»; Schindler upptäcker deri en »omåttlig glädje hos

det åt sig sjelf öfverlåtna hjertat»; Rich. Wagner, slutligen, upptäcker att Beethoven med slutsatsen i sin A dursymfoni »spelar upp en ungersk bonddans för hela naturen». I hela tonverket spårar han en »apoteos af dansen sjelf», hvaremot Berlioz opponerar sig. Och detta med rätta. Naturen brukar just icke dansas czardas.

Anmärkningsvärdt är det, att Beethoven två gånger har metronomiserat sin nionde symfoni och båda gångerna helt olika. Då man gjorde mästaren uppmärksam derpå, skulle han utropat: »Ingen metronom alls! den som har riktig känsla behöfver den icke, och den som det icke har, den har ingen nytta deraf, han löper ifrån den med hela orkestern».

(Forts.)

Rossini som rekryt.

Då Napoleon 1812 rustade till krig emot Ryssland, träffade lotten Giacomo Rossini i hans fädernestad Pesaro, som då hörde till Kyrkostaten, och han skulle såsom soldat medfölja den nye Cesars fana till Moskwa. Hans moder, som älskade honom oändligt, blef vid underrättelsen härom vanmäktig af förskräckelse. Vid den tiden hade han skrifvit tre små operor, den lilla komiska »*Il cambiale di matrimonio*» för Venedig, »*Equivoco*» för Bologna och »*La Pietra del Paragone*» för Theater della Scala i Milano. Den senare operan hade glänsande framgång, gjorde honom hastigt känd och kan betraktas såsom den egentliga begynnelsen till hans ärorika konstnärsbana. Bakom denna opera förskansade sig nu rekryten Rossini. Han skref två bref, bägge till damer i Milano, den ena af dem en firad sångerska. Dessa vände sig till de högsta myndigheterna, dock förgäfves, ty ingen vågade utsätta sig för Napoleons vrede, som, rörande militära frågor, var af rent drakonisk stränghet. En afton då »*Pietra*» återigen gafs på Scalateatern var vicekonungen Eugène Beauharnais der närvarande, då nyligen återkommen från en tjensteresa. Efter andra akten infann han sig på scenen och närmade sig den vackra sångerskan, i hvars händer Rossini anförtrott sitt öde. «Signora», började han, »jag måste säga er, att jag är alldeles hänryckt, hänryckt öfver er sjelf, ert behag, er sång och äfven öfver operan; denne Rossini har en stor framtid.» »Till all lycka», svarade sångerskan, anlitande det gynnsamma ögonblicket, »beror det ensamt på ers höghet att skydda denna framtid, ty man står ju i begrepp att låta skjuta ihjäl den genialiske ynglingen.» »Huru så?» frågade Eugène förvånad, »han har väl inte tagit del i någon sammansvärjning heller.» »Icke det ringaste», svarade sångerskan, »men han är rekryt och skall snart marschera mot Ryssland.» — »Jag är er särdeles förbunden för denna nyhet.» — »Hans arma moder är nära döden af ångest för sin son», fortfor primadonnan; »om jag vågade trösta henne!» — »Ja, trösta henne ni», uppmanade Beauharnais. — Eugène Beauharnais, en den noblaste natur på sin tid, en man, som till och med efter Napoleons fall af de segrande behandlades med största sympati och aktning, stod ännu icke på långt när å höjdpunkten af den kultur, som tilldelar en soldat ojemförligt större värde än en stor ande. Fjorton dagar efter denna underhandling erhöll rekryten Rossini sin befrielse från armén på grund af följande tänkvärda domslut: det vore en skam för italienska nationen att låta nedskjuta ett så musikaliskt geni.

Musikpressen.

På Elkan & Schildknechts förlag har utkommit:

För piano, två händer:

Lundell, Carl: *Tvenne franska Suiter*, op. 1., komponerade och läraren i pianospelning vid kungliga Musikkonservatoriet i Stockholm herr Oscar Bolander med tacksamhet tillegnade af Carl Lundell, musiklärare vid kongl. Blindinstitutet å Tomteboda (Zwei französische Suiten etc.). Pris 3 kr.;

För violin och piano:

Alfvén, Hugo: *Sonat*, tillegnad d:r Anton Nyström. Op. 1. Pris 3 kronor. — *Romans*, Pris 1 kr.;

Aulin, Tor: *Minnesblad*, tillegnad fru Isabel de Laval. Pris 75 öre;

Lindstrand, Alb.: *Lätta melodiska stycken*, ej öfverskridande tredje läget. Op. 6. Häft. I. Pris 1 krona;

För en röst med piano:

Hjort, Fredrik: *Skymning* (e—g el. a). Pris 50 öre;

Sjögren, Emil: »Smyg varm din kind» (»Lehn deine Wang») (c—f, ur op. 16.) Pris 50 öre.

Musikaliska konstföreningen har till sina ledamöter utsändt:

För piano, fyra händer:

Byström, Oscar: *Symfoni*, komp. för orkester. Arrangement. (Pris 3: 50).

För soli, kör och orkester:

Hallström, Ivar: *Kantat* vid H. M. Konung Oscar II:s 25-åriga regeringsjubileum. Klaverutdrag med text af Carl Snoilsky (utförd i Riddarholmskyrkan den 17 sept. 1897). (Kr. 1: 50).

På Schubert & C:s förlag i Leipzig har utkommit:

För flöjt och piano:

Hofmann, Richard: *Vier Charakter-Stücke* für Flöte mit Begleitung des Pianoforte, zur Bildung des Vortrags und Ausbildung der Technik für angehende Spieler. N:o 1 Canzonetta, 2 Scherzo, 3 Serenata, 4 Perpetuum mobile. Op. 101 (Edition Schuberth n:o 4034/37). Pris à 1 mark.

Musik af värde träffar man på i de ofvannämnda nyheterna från Elkan & Schildknecht. Särdeles intressanta till stil och musikaliskt innehåll äro de båda franska Suiterna af Lundell, ytterst märkliga tillika såsom komponerade af en blind. Den första af dem innehåller: Allemande. Courante. Canzonetta. Sarabande. Bourrée I och II. Danse alla Burlesque. Gigue; den andra: A. Fantaisie et double fugue. B. Double fugue. Petit Air. Chaconne. Gavotte I och II. Air Sicilienne. Gigue.

Sonaten af den unge violinisten Alfvén ha vi, då den spelats här af honom offentligt, haft tillfälle att redan yttra oss om. Sedan den nu utkommit i tryck och än närmare kunnat granskas, få vi erkänna att den vittnar om en ganska framstående kompositionstalang på samma gång som den i sin helhet är verkligt musikaliskt underhållande, om än i harmoniskt och formelt hänseende någon gång en viss ungdomlig dristighet träder fram. Den enklare romansen visar samma goda egenskaper med mera begränsning till idéer och form. Aulins »Minnesblad» är en anslående »Lied ohne Worte». Lindstrands stycken äro i en enkel melodiös stil, i sitt slag lika förtjenstfulla som hans pianoetyder och likasom dessa på samma gång nätta små salongspjeser och mycket lämpliga för elever.

Sången af Sjögren, förut på tyskt förlag utgifven, har nu utkommit på svenskt. Början af den är särdeles vacker och enkel; ackompanjemanget fördjupar sig sedan i harmoniska dissonanser, som verka mera kraftigt än skönt. »Skymning» af Hjort låter väl höra sig, om ej af mera originell beskaffenhet. Tonsättaren är förut okänd som sådan. Musikaliska konstföreningen, som har till uppgift att utgifva värdefulla svenska kompositioner af större omfång, hvilka ej äro för våra förläggare begärliga, och som oftast endast kunna publiceras i arrangement för att komma en större allmänhet till godo, har nu med sitt val träffat prof. O. Byströms symfoni och prof. Iv. Hallström jubileums-kantat, båda ej längesedan här utförda och då omnämnda.

De oss af tysk förläggare tillsända »Charakterstücke» för flöjt och piano äro hållna i enkel melodiös stil, utan tekniska svårigheter och lämpa sig alltså väl för musik i hem, der flöjtspel ännu odlas, äfvensom för undervisning deri.

»Tristan» är en extravagans, som en gång måste skapas, men som man ej får leka med.

Rich. Wagner.

Julius Schulhoff.

Nya tider ha nya gudar. Så äfven inom musikvärlden. Ett namn, som der lyst med mer än vanlig glans, förbleknar i strålarne af nya uppgående stjernor på konstens himmel. Ett sådant namn egde för några decennier tillbaka Julius — eller som han på sina kompositioner kallades Jules Schulhoff, hvilken d. 15 sistl. mars slutade sina dagar i Berlin. Ännu är han ej alldeles förgäten, den förr så omtyckte pianisten och komponisten af en melodiös, elegant pianomusik, hvilken till en del fortfarande höjer sig öfver de flacka, populära alstren i denna stil.

Man kan ej förneka Schulhoff rangen af en betydande konstnär, och hans lefnad utgör en tidsbild, som ej saknar intresse.

Julius Schulhoff föddes d. 2 aug. 1825 i Prag, son af en ansedd köpman. Redan i hemmet befordrades utvecklingen af hans musikaliska anlag, och en intelligent musiklärare vid namn Kisch, som lärt känna den sexårige gossens ovanliga musiksinne, blef hans lärare. Då han var nio år lät han först höra sig offentligt, men som elfvaåring trädde han egentligen först fram inför en större publik. Hans lärare hade låtit honom biträda på en välgörenhetskonsert med pianostycken, »föredragna af en musikvän». Man kan tänka sig auditoriets förvåning och munterhet, då en pojkvasker i svart sammetsjacka och hvita byxor träder upp på estraden och oförfäradt sätter sig ned vid flygeln för att våghalsadt exeqvera ett bravurstycke. Men det ovanligt lyckade utförandet värkte stormande bifall.

Ett par år senare medverkade han vid en stor konsert på teatern, då han, biträdd af orkester, spelade en stor konsert af Moscheles samt en Fantasie af Thalberg och med heder bestod profvet. Under påföljande år egnade han sig åt grundliga teoretiska musikstudier. W. Tomaschek (d. 1850), den i Prag såsom teoretiker och kontrapunktist samt komponist, särdeles i kyrkostil, högt ansedde mästaren erhöll han nu till lärare. Den pianistiska utbildningen fortgick emellertid vid sidan af kompositionsstudierna. Vid sjutton års ålder lemnade han fädernestaden efter en afskedskonsert, hvars program bl. a. upptog Beethovens »Appassionata» och några hans egna kompositioner. Paris var målet för hans sträfvan. Först gaf han en konsert i Dresden, spelade privatim för Mendelssohn i Leipzig och fick af denne en inbjudning att spela på en Gewandhauskonsert derstädes. Efter att ha låtit höra sig på hofvet i Weimar inträffade han 1842 i den franska hufvudstaden. Mäktigt var det intryck han erfor att befinna sig på en plats der koryfeerna inom literaturen och konsten samlade sig. Särskildt hvad pianovirtuositeten beträffar, var denna representerad af Liszt, Thalberg, Dreyschock och Döhler, hvilka här nästan samtidigt firade sina triumfer, under det Chopins klart strålande stjerna steg upp öfver konsthorisonten. Ingenting var naturligare, än att en så ung och der alldeles okänd musiker, som vår blygsamme, ehuru derjemte modige Schulhoff skulle, öfverväldigad af de intryck han här erfor, draga sig undan storstadslifvet för att än bättre rustad träda fram för offentligheten. Helt och hållet anvisad till sig sjelf att taga sig fram och derför betänkt på att skaffa sig uppehälle genom lektioner, föll han på en originell idé för att vinna kännedom om de härför erforderliga franska musiktekniska uttrycken. Han uppsökte derför en »professeur du piano», och då han ringde på hos »professeuren», uppenbarade sig denne i form af en ung dam — titeln gäller efter franska språkbruket äfven för kvinliga lärare. Schulhoff anmälde sig utan tvekan som elev. Han spelade sin rol som okunnig dilettant förträffligt genom dålig handställning, genom att göra felgrepp och staka sig då och då, hvarvid han naturligtvis blef korrigerad och i minnet inpreglade franska uttrycken vid rättelserna. Redan efter några lektioner förklarade lärarinnan för sin närvarande moder, att «den unge mannen hade verkligen talang». Då han en dag tyckte sig ha lärt nog tröttnade han vid sin rol som stympare, och med ett stormande preludium öfver hela klaviaturen stämde han upp en yrande Tarantella. Den unga damen sprang upp från sin stol och lyssnade häpen till sin elevs mästerliga spel. Han hade nu ej så lätt att försona sig med sin »lärarinna» och öfvertyga henne att det icke endast gälde en mystifikation. En tillfällighet gjorde att Schulhoff fick mera träda fram i den parisiska konstvärldens förgrund; hvad som åstadkom detta var bekantskapen med Chopin. Dennes biograf Karasowski berättar derom följande. »Julius Schulhoff kom såsom helt ung man och alldeles okänd till Paris. Då fick han veta, att den redan sjuklige och otillgänglige Chopin skulle besöka en pianofabrik för att besigtiga en nyuppfunnen transponeringsmekanism. Det var år 1844. Schulhoff begagnade sig af tillfället att göra mästarens personliga bekantskap och infann sig i den lilla krets, som inväntade Chopin. Denne anlände i sällskap med en gammal vän, en rysk kapellmästare. I ett lägligt ögonblick passade Schulhoff på och lät presentera sig af en närvarande dam. Då denna till Chopin framstälde en önskan att Schulhoff skulle få spela för honom, gaf den firade konstnären med en liten böjning på hufvudet halft motsträfvigt sitt bifall dertill, öfverlupen som han var allt som oftast af plågsamma dilettanter. Schulhoff satte sig till pianot under det Chopin stödde sig mot instrumentet med ryggen vänd emot honom. Men redan under det korta preludiet vände han uppmärksamt hufvudet åt Schulhoff, som föredrog ett nyss komponeradt *Allegro brillant en forme de Sonate* (op. 1, tillegnadt Chopin). Med stigande intresse närmade sig Chopin mer och mer klaviaturen och lyssnade till den unge böhmarens fina, poetiska spel; hans bleka drag lifvades och genom såväl miner som åtbörder gaf han sitt bifall tillkänna för de närvarande. Sedan Schulhoff slutat räckte han honom sin hand med de orden »Vous êtes un vrai artiste — un collègue!» Då Schulhoff några dagar derefter besökte den store mästaren för att utbedja sig att få tillegna sin komposition åt honom, tackade han på det hjertligaste sätt och sade i närvaro af några damer: »Je suis très flatté de l'honneur, que vous me faites».

På sina vänners enträgna uppmaning beslöt sig ändtligen den unge musikern för att ge en konsert. Denna hans första Paris-konsert egde rum d. 2 nov. 1845. Framgången var lysande och gjorde honom med ett slag introducerad i det musikaliska Paris. Snart begynte för honom ett rörligt konstnärslif, och namnet Schulhoff blef snart bekant i musikvärlden. Från Frankrike begaf han sig till England. Följande vinter reste han till Spanien, der han rönte stor utmärkelse vid hofvet i Madrid. Vintern derefter 1849—50 finna vi vår konstnär i Wien. Oaktadt han der endast var till namnet känd af de ifrigaste musikvännerna, och ehuru politiska tilldragelser då togo alla tankar i anspråk, rönte han der ett sådant bifall såväl af musikpubliken som hofvet, att han blef »säsongens lejon». Detta var för öfrigt på en tid, då operafantasier och reminiscenser beherskade den pianospelande publiken och programmen. Schulhoff var en bland de första som

bannlyste dessa modstycken från sina konserter och slog in på en ädlare rigtning. Jemte egna kompositioner spelade han klassiska mästare, särskildt Beethoven, äfvensom i förening med framstående konstbröder kammarmusik. Från Wien stälde han kosan till Petersburg och konserterade med lysande framgång såväl der som i Moskva och andra större ryska städer. Hvem känner icke hans från denna tid härstammande *Souvenier de Kieff, Souvenier de Varsovie* äfvensom hans Idyller, Impromptus och Böhmische Lieder. Efter återkomsten till Wien bereste konstnären syd-Ryssland 1852 och — 53. År 1854 är han åter i Paris, der han blef så firad, att efter Chopin ingen, sades det, har vunnit så stora sympatier inom musikvärlden der. Af egna kompositioner lät han nu höra sin *F moll-Sonat* och lär ha spelat Beethovens sonater på ett mästerligt sätt. Året derpå besökte han flere af Tysklands hufvudstäder och konserterade samtidigt med Rubinstein i Berlin. Trött på de för en nervös konstitution ansträngande konstresorna slog han sig nu till ro i Dresden, sysselsättande sig med att komponera och utbilda en liten krets af elever. Efter en längre tid begaf han sig, på uppmaning af vänner i Paris, åter till denna stad och konserterade sedan i södra Frankrike, hvarefter han i den franska hufvudstaden blef bofast som pianolärare. Vid midten af 1860-talet upphörde han af helsoskäl att konsertera, och då hans åldriga mor behöfde hans stöd samt krigsoroligheterna 1870 tillstötte, flyttade han åter till Dresden, der han fortsatte sin högt värderade läraareverksamhet och från 1878 vid sidan af en älskvärd maka fick njuta ett lyckligt familjelif, under några år stördt af sjuklighet, som han genom en förkylning ådragit sig, men från hvilken han genom ett par års vistelse vid Rivieran blef återställd.

Som pianist berömmes Schulhoff för en särdeles fyllig och skön ton med detaljerad utprägling, för ovanligt välljud i hans ur äkta musiksinne framsprungna spel. Stark rytmik, poesirik värma, spirituel manlig friskhet utan allt effektsökeri säges ha karakteriserat hans föredrag. »Vet ni», sade en gång Rossini under en af sina soaréer till Schulhoff, då denne spelade en af sina intagande drilletyder. — »Vet ni hvarför edra drillar äro så bedårande? Jo, emedan de komma från hjertat».

Tyngdpunkten i Schulhoffs betydelse som komponist ligger i hans särdeles lyckligt kultiverade genre- och karaktersstycken, utmärkande sig för fängslande melodik, harmoniskt och rytmiskt anslående. Utom ofvan nämnda kompositioner erinra vi om hans *Valses brillantes* (op. 6 Ass, op. 20 Dess, op. 48) och *4 Mazurkas* (op. 5) — hans nu mest efterfrågade arbeten, vidare *Galop di bravura* (op. 17), *Impromptus* (op. 8), *12 Etudes* (op. 11), hvartill ännu flere kunna fogas, om än en nyare smak trängt många af Schulhoffs alster i skuggan.

För några år sedan flyttade Schulhoff från Dresden till Berlin, der han lefde i lyckliga förhållanden, känd och aktad såsom en anspråkslös, finkänslig och älskvärd konstnärsnatur.

Från scenen och konsertsalen.

Kungl. operan. April 1. v. Flotow: *Martha* (Martha: frök. Fernqvist, debut). — 2. Nicolai: *Muntra fruarna i Windsor.* — 3, 11. Adam: *Konung för en dag.* (Pifear: hrr Bröderman, Henrikson). — 4. Wagner: *Lohengrin.* — 6. Bizet: *Carmen* (Don José: hr Ödmann). — 10. *5:e Symfonikonserten:* Beethoven: uvertyr till »Coriolanus»; 2 Max Bruch: konsert för violin (frk. Sigrid Lindberg) och ork., G moll; 3 Beethoven: Symfoni n:o 9, D moll (solister: fru Brag, frök. Edström; hrr Max Strandberg, Bergström); — 13, 15. Wagner: *Valkyrian* (Brünnhilde: fru Ellen Gulbranson, gäst; Sieglinde, Fricka: fruar Östberg, Linden; Wotan, Siegmund, Hunding: hrr Söderman, Bratbost, Sellergren; Valkyrior: Waltraute, Helmwige, Rossweisse: fruar Frödin-Lindberg, Brag, Lindström; Gerhilde, Ortlinde, Schwertleite, Siegrune, Grimgerde: frökn. Karlsohn, Lindegrén, Edström, Thulin, Hulting). — 14. Donizetti: *Leonora.* — 16. Auber: *Den stumma.*

Södra Teatern. April 12—16. *Hvita hästen*, vådevill i 3 akter af M. Ordonneau, musik af Victor Roger.

Musikaliska akademien. April 3. *Matiné* af Sångsällskapet O. D. från Upsala med bitr. af orkester. Dirigent: Ivar Hedenblad. — 5. *Konsert* för välgörande ändamål. Biträdande; Grefvin, M. Taube, fru Lang, frök. S. Carlheim-Gyllensköld, prof. Neruda, hofkapellmäst. Nordqvist, konsertm. L. Zetterqvist, dir. O. Lejdström, hr W. Klein. — 10. *Matiné* af kammarmusikus Fredr. Sörensen. Biträdande: fruar M. Linden, D. Möller, frökn. A. Hulting, Märta Ohlson (ackomp.), Tecla Ålander (deklam); hrr C. F. Lundqvist, John Forsell, konsertmästarne L. Zetterqvist, Tor Aulin.

Östermalms kyrka. April 8. *Konsert.* Haydn: »Skapelsen», oratorium. Biträdande: fru Östberg, frök, Thulin; hrr C. F. Lundqvist, A. Sellergren, O. Lemon, O. Bergström, kgl. hofkapellet under hr R. Hennebergs direktion.

K. Operans märkligaste tilldragelser under denna månad har hittills varit »Valkyrians» återupptagande med fru Ellen Gulbranson i titelpartiet och utförandet af Beethovens 9 symfoni. Wagners storslagna musikdrama gafs för första gången d. 7 nov. 1895 och upplefde detta år 8 föreställningar, följande år 3 och sistlidna år 2, den 15:e och 16 januari. Fru Gulbransons gästspel i samma opera har varit en scenisk triumf, som vår operapublik visat sig angelägen om att bevittna. På ett annat ställe i dagens nummer ha vi karakteriserat konstnärinnans öfverlägsna utförande af Brünhildes rol, hvarför vi med det knappa utrymme denna halfmånadsrevy lemnar ej analysera detsamma. Redan hennes entré med det vilda valkyrieropet, som hos henne icke blir skrik utan sång, visar organets präktighet och den verkliga konstnärligheten, som för öfrigt, ej minst i den mäktiga slutscenen framträder såsom förstklassisk. Publikens bifallsyttringar ha också intygat dess erkännande deraf. Ännu återstår, då detta skrifves förnyadt uppträdande af fru G. i detta parti. Öfriga hufvudroller i operan innehafvas af samma artister som förut, hvilkas egenskaper i framställningen vi förut påpekat.

Hvad operaföreställningarne för öfrigt beträffar är enda nyheten fröken Fernqvists första uppträdande som lady Harriet i »Martha», en debut som var ganska lofvande.

Operans femte symfonikonsert påskdagen var af ovanligt stort intresse. Att få höra »Beethovens 9:de» är en sällsynt högtid. Dess sista sats med slutkör öfver Schillers ode »An die Freude» bereder särskilda svårigheter vid utförandet af denna symfoni, i sin helhet för öfrigt den störst anlagda af den store mästarens symfonier och tillika den som gör det väldigaste intrycket, rik som den tillika är på musikalisk skönhet. Det höga röstläget för solister och körsångare gör alltid det lokala utförandet vanskligt, särskildt beträffande sopranernas uppgift, emellertid får man lemna kören det erkännande, att den sällan framträdt i denna symfoni med sådan fördel som nu. Efter Beethovens härliga »Coriolan»-uvertyr, som inledde konserten, fick man höra den unga, begåfvade violinisten fröken Sigrid Lindberg spela Bruchs G moll- konsert, hvars utförande väckte lifligt och välförtjent bifall. Hvad som frapperade i fröken Lindbergs spel var en verkligt stor ton i förening med en nästan ofelbar intonation och ett särdeles själfullt och fint genomtänkt spel. Första hofkapellmästaren Nordqvist ledde det stora hela och belönades med ett bifall, som af publiken nog äfven var rigtadt åt orkestern med dess stränga arbete under aftonen.

O. D.-matinen i Musikaliska akademin gafs för fullt hus, och åhörarnes förtjusning öfver att få höra studentsångens elitkör yttrade sig med samma värme som förr, framkallande extra nummer af de bekanta vårsångerna och Björneborgarnes marsch. Dir. Hedenblad hade denna gång ej kunnat få disponera hofkapellet utan biträddes af en förstärkt orkester från Berns' salong, som emellertid visade god sammanhållning i utförandet af konsertens instrumentalnummer, »Oberon» overtyren och Chaconne & Rigaudon af Monsigny, samt i ackompanjemanget till körerna »Kung Hakes ligfærd» af P. Heise, med instrumentation af framlidne konsertm. Carstensen i Upsala, och Mendelssohns Bacchus- hymn ur »Anti-

gone», begynnelse och slutnummer. Programmet upptog för öfrigt Södermans »Suomis sång«, »Drikkewise» af P. Heise, Lange- Müllers »Graf Eberstein, en gammal fransk »Chanson a boire, folkvisor och en nyhet »Trollsjön» af Liljefors. Rösterna klingade väl i kören och soloqvartetten, ensemblen var förträfflig under dir Hedenblads direktion. Samtidigt med denna matiné hade »Quartettsångareförbundet en sådan i Berns' salong till firande af sin 15 åriga tillvaro. Denna, som var af privat natur, lär ha gifvits för full salong och frumkallat det rikaste bifall.

Herr Sörensens matinè påskdagen gafs för talrik publik. Sjelf vann hrr S. stort bifall med en egen romans för bariton (herr J. Forsell) och viola d'amour samt Schumanns »Schlummerlied», arrangerad för detta romantiska om violoncellen erinrande instrument. Lifligt erkännande vunno äfven de goda förmågor som biträdde, så fruar Linden och Möller med Brahms' ungerska dansar som sångduetter, hrr Zetterqvist och Aulin med Berceuse och Serenad, duetter af Godard, hrr Lundqvist med Svedboms ballad »Sten Sture», fröken Hulting och fru Möller med solosånger, frök. Ålander med deklamation.

»Skapelsen» i Östermalms-kyrkan, Långfredagen, bereddes oss ej tillfälle att åhöra. Meyderska orkestern afslutade den 2 april sitt konserterande i Berns' salong.

Från in- och utlandet.

Kungl. Operan. Under inöfning äro »Regementets dotter», en ny balett och Salomans »I Bretagne».

Vid Filharmoniska Sällskapets tredje abonnementskonsert; som skall ega rum den 26 dennes, kommer fru Ellen Gulbranson att medverka och sjunga bl. a. Völvens parti i Edv. Griegs fragmentariska musikdrama Olav Trygvason.

Grieg sjelf kommer möjligen hit till denna konsert, om blott förarbetena till sommarens musikfest i Bergen lemnar honom tid öfrig dertill.

Vid en af sällskapets repetitioner fick man höra den numera så sällan sjungna tenorarian i B dur ur »Don Juan», utförd af ingeniör Henning Malm, som dessutom sjöng Don Ottavios G-duraria.

Svenskt gästspel. På Eldorado-teatern i Kristiania komma från och med den 2 till och med den 12 maj att gifvas en serie föreställningar af fru Matilda Linden, hrr Bratbost, Lejdström m. fl. Serien öppnas med »Carmen». Vidare förekomma å programmet »Orfeus», »Mignon», »Pajazzo» och »Cavalleria Rusticana».

Lombergska operaturnén har med stort bifall gifvit 5 föreställningar i Trondhjem med »Mignon», »Carmen» och »Trubaduren» på programmen. I »Mignon» (som först gafs, den 31 mars) berömmes mycket fröken Keyser, som innehade titelrolen, likaså turnéns gäst fröken Sigrid Hallgren från Stockholmsoperan, innehafvarinna af Philines rol. Hr Axel Lindblad utförde Wilhelm Meisters parti och hr Carl Hansen, bördig från Trondhjem, sjöng Lotharios.

Sångläraren prof. L. C. Törsleff, dansk till börden, sedan tio år bosatt i Leipzig, där han tillsammans med sångpedagogen Müller-Brunow utgifvit en tonbildningslära, har i Köpenhamn med stor framgång hållit föredrag om tonbildning.

Hr Törsleff konserterade härstädes i maj 1887 i Vetenskapsakademiens hörsal; sedan dess har emellertid, tack vare hans tonbildningsmetod, hans egen röst utvecklat sig i hög grad. Vid journalistkonserten i Köpenhamn rönte han stort erkännande.

Äfven Algot Lange har, efter hos hr Törsleff idkade studier, gifvit denna metod de amplaste loford i sin nyligen utgifna bok »Om sång», hvilken vi snart komma att närmare omnämna.

Hr Törsleff lär snart besöka Stockholm och hålla ett liknande föredrag om den af alla sångare så lifligt åtrådda konsten att kunna bilda sin sångton naturenligt och skönt.

Svensk musik i Monte Carlo. Den svenska komponisten fröken Helène Munktell har åtnjutit den mindre vanliga hedern att få en af sina kompositioner uppförd vid en af de stora världsberömda internationella konserterna i Monte Carlo, hvilka dirigeras af M. Leòn Jehin.

Det var den skandinaviska musikens tur den 13 sistlidne mars och på programmet stodo utom fröken Munktells symfoniska dikt »Bränningar» äfven Gades Ossianuvertyr, Griegs »I våren» samt Svendsens gnistrande »Pariskarneval».

Den franska pressen egnar åt fröken Munktells arbete de amplaste loford. Man finner det lifligt dramatiskt målande, och särskildt beröm egnas den verksamma orkesterbehandlingen. Stycket gjorde sig präktigt i den utomordentliga konsertsalongen, som var till sista plats besatt, och näst Griegs härliga dikt syntes vår landsmaninnas symfoni lifligast slå an på auditoriet.

Fröken Munktell är i Paris sysselsatt med afslutande af ännu en symfonisk dikt, som snart torde utkomma på franskt förlag, skrifver Aftonbladets Pariserkorrespondent.

Skandinavisk Annonstaxa 29 upplagan har nyss utsändts at S. Gumælii Annonsbyrå härstädes. Å denna så för tidningar som allmänheten nyttiga annonstaxa kan prenumereras på posten under namnet Annonsören. Den öfversändes annars till en hvar som derå insänder rekvisition. Annonser mottagas ej allenast till alla i taxan upptagna nordiska blad utan äfven till alla andra annonstidningar och facktidskrifter i världen. Byrån har filialer i Göteborg och Malmö samt ombud i alla svenska städer och på större platser i Europa.

Göteborg. På Stora teatern har Selanderska sällskapet under denna månad endast gifvit talpjeser. De förnämsta musiktilldragelserna äro Musikföreningens 3 stora konserter å Stora teatern med biträde af 55 musici af Köpenhamns Musikforenings orkester under prof. Fr. Nerudas ledning samt en sångsolist, operasångaren John Forsell. Första konserten d. 1 april hade följande program: 1. Gluck: uvertyr till »Iphigenia i Aulis»; 2. Mozart: aria ur »Figaros bröllop» (hr Forsell); Brahms: Symfoni, D dur op. 73; Beethoven: Symfoni, Ess dur (»Eroica») op. 55. Andra konserten gafs som matiné 2:a april och dervid utfördes: 1. Berlioz: uvertyr »Kung Lear» op. 4; 2. Saint-Saëns: Förspel till oratoriet »Syndafloden» (violinsolo af konsertm. Svendsen); 3. F. Berwald: Symfoni G moll; 4. Beethoven: uvertyr till »Coriolanus», op. 62; 5. Wagner: Förspel till »Parsifal», ur »Mästarsångarne i Nürnberg» (3:e aktens inledning, Lärlingarnes dans och scenen deri Hans Sachs hyllas). Tredje konserten, samma dag på aftonen, hade till program: 1. Norrman: uvertyr till »Antonius och Cleopatra», op. 57; 2. Haydn: Symfoni B dur; Bizet: Suite »L'Arlésienne I»; 3 Sånger (Schubert: »Der neugierige», »Ungeduld», Sjögren: »Lehn' deine Wang», E. G. Geijer: Den annalkande stormen); 4. Dvorak: Tvenne slaviska danser.

Den 1 april öppnades Trädgårdsföreningens konsertsalong för säsongen med aftonkonserter af dir. Severos orkester.

Från våra grannländer.

Kristiania. 30 mars — 16 april. Kristiania teater har under månaden gifvit talpjeser och en gång operetten »Det blaa Spögelse». På Eldoradoteatern slutade fru Anna Norrie sitt gästspel d. 5 april, då programmet upptog »Den sköna Galathea», »Kolhandlarne» och »Syv militære piger». För öfrigt ha der gifvits »Vermländingarne», »Jorden rundt», »Et bryllup i Paris», »Gasparone» och »Tiggarstudenten», i hvilka senare operetter fröken Gerda Grönberg gästat. — Till förmån för Akershus slott har Helga Heibergs kör gifvit en konsert, å hvilken utfördes »Tornerose», dramatisk dikt af

Chr. Richard med musik af Heise. D. 2 april gaf sångerskan Elisabeth Dybwad en konsert i Logens stora sal med biträde af violinisten Har. Heide och pianisten Alb. Riefling och d. 12 d:s Erika Nissen en Chopinkonsert, hvarvid konsertgifvarinnan spelade Sonaten op. 35 och Scherzot op. 31 i B moll, Ass dur-polonäsen, mazurkor etc. och sånger af C. utfördes af fru Gyda Monrad-Krohn. Hr Torgrim Castberg, violinist, konserterade d. 16 d:s, biträdd af fru Nissen och frök. Lulli Lous. På programmet stod en sonat af Händel och ett par nummer ur Suite op. 3 af Alnæs, båda för violin och piano.

Helsingfors. 29 mars — 15 april. På Svenska teatern har fortfarande gifvits »Kung Christian II» med Sibelius' musik. Den offentliga musiken har för öfrigt representerats af konserter. I universitetets sollenitetssal konserterade d. 4 april komponisten och sångaren Meyer-Helmund, biträdd af sångsällskapet M. M. Programmet upptog 20 nummer Den 13 d:s gaf Filharmoniska sällskapet sin 6:e symfonikonsert under dir. Kajanus' ledning med assistens af pianisten frök. Sigrid Sundgren; dervid utfördes 1. Liszt: pianokonsert i Ess dur, 2. Rich. Strauss: »Från Italien», symfonisk fantasi. Fröken S. pianospel berömmes mycket, Strauss' orkesterfantasi säges deremot vara oklar, besynnerlig och tålamodspröfvande.

Påskdagen gåfvo hrr Ojanperä och Merikanto konsert och operasångaren Hjalmar Frey d. 15 april en sådan i universitetssalen.

Köpenhamn. April 1—16. På kgl. teatern har af musikpjeser denna tid endast gifvits »Faust», med frök. Noack som Margareta, och »Farinelli» jemte ett par balletter. — Till förmån för Musikhistorisk samling gafs den 2 april Scholander-soaré med instrumentala intermezzon af viola d'amore (kapellm. Fr. Rung) och harpa (frk Minna Hein). Dagen förut hade sångerskan fröken Margarete Petersen populär konsert, biträdd af komponisten Ludvig Schytte. Programmet upptog bl. a. »Tove», sångcyklus af Schytte, och »Dyvekes sange» af Heise.

Dödsfall inom musik- och operavärlden 1897.

Apenes-Zela, Sophie, berömd norsk sångerska, f. 1861, † i Boston under sommaren.

Bargiel, Woldemar, musikprofessor, ansedd komponist, f. 3 okt. 1828 i Berlin, † derst. 23 februari.

Bazzini, Antonio, utmärkt violinist och komponist, direktör för konservatoriet i Milano, f. 11 mars 1818 i Brescia, † 10 febr. i Milano.

Bendl, Carl, komponist, f. 16 april 1838 i Prag, † derst. 20 september.

Brahms Johannes, en af Tysklands förnämste tonsättare, f. 7 maj 1833 i Hamburg, † i Wien 3 april.

Carvalho, Léon, bekant direktör för Opéra comique i Paris, förut operasångare, f. 1825, † 29 dec. i Paris.

Castelmary, Armand (Armand de Castan), operasångare, f. i Toulouse 1834, † i Newyork 10 februari.

Chivot, Henri, författare af lustspel och operett-texter (tills. med Duru), † 19 sept. i Vesinet, 67 år.

Cronhamn, Frithiof, bibliotekarie vid K. Musikaliska akademien, litteratör, f. 26 juni 1856, † härst. 28 april.

Dannström, Isidor, f. d. operasångare, sånglärare och tonsättare, f. i Stockholm 15 dec. 1812, † härst. 17 oktober.

Deldevez, Edouard Marie Ernest, f. d. orkesterchef vid Stora operan i Paris, konservatorieprofessor och komponist, f. 31 maj 1817 i Paris, † derst. 6 november.

Edholm, Erik Wilhelm af, f. d. direktör för k. m:ts hofkapell och teatrar i Stockholm, hofmarskalk m. m., f. 13 juni 1817 och † härst. 31 mars.

Errani, Achilles, berömd sånglärare, tenorsångare, † i Newyork, 74 år.

Falcon, Cornelie Marie, utmärkt operasångerska, f. 1812 i Paris

Fournier, E. E. A., talangfull komponist, f. 11 okt. 1864 i Paris, † i Joinville-le-Pont.

Frigell, Halfdan, lofvande svensk tonsättare, f. 20 sept. 1868 i Upsala, † i Södertelje 20 augusti.

Giraldoni, Leone, fordom berömd baritonist, död som sånglärare vid konservatoriet i Moskva.

Godefroid, Felicien, Dieudonné, Jos., Guill., berömd fransk harpvirtuos och komponist för sitt instrument, f. 24 juli i Namur, † 12 juli i Villers sur mer.

Grammann, Carl, komponist af flera operor m. m., f. 3 juni 1844 i Lybeck, † 30 jan. i Dresden.

Gründer, Mauritz, skådespelare, operettsångare vid Stockholmsteatrar, † härst. 42 år.

Günther, Otto, direktör för konservatoriet i Leipzig, † derst. 12 september, 75 år.

Hainauer, Julius, bekant musikförläggare och musikhandlare i Breslau, † derst. 25 dec., 71 år.

Hess, Carl, pianist och komponist, f. 7 juli 1840 nära Mannheim, † 2 sept. i Dresden.

Hjortberg, Carl Fredrik, f. d. operettsångare, sånglärare, f. 1848 i Stockholm, † 27 maj i Göteborg.

Krolop, Franz, bassångare vid Berlin-operan, f. i Böhmen 1839, † i Berlin 30 maj.

Labatt, Leonard, utmärkt tenor och operasångare, f. 4 dec. 1838 i Stockholm, † härst. 7 mars.

Meilhac, Henri, fransk författare af operatexter (tills. med Lud. Halévy) m. m., † 7 juli i Paris, 60 år.

Mikuli, Carl, pianist, f. 20 okt. 1821 i Bukowina.

Plüddemann, Martin, bekant sång- och balladkomponist, f. 29 sept. 1854 i Kolberg, † 8 okt. i Berlin.

Pollini, berömd teaterdirektör i Hamburg, f. d. barytonsångare, f. 16 dec. 1838 i Köln, † 26 nov. i Hamburg.

Riehl, Wilh. Heinr. von, professor, bekant kulturhistoriker och novellist (»Musikalische Charakterköpfe» m. m.) f. 6 maj 1823 i Biebrich, † 16 nov. i München.

Rossi, Marcello, talangfull violinist, f. 16 okt. 1862 i Wien, † 4 juni i Bellagio.

Röntgen, Engelbert, violinist, konservatorielärare i Leipzig, f. 30 sept. 1829 i Derenter, † 12 dec. i Leipzig.

Sack, Theodor, utmärkt violoncellist, grosshandlare, 1844—53 anställd i kgl. hofkapellet härst., f. 25 april 1818 i Hamburg, † 20 dec. i Wien.

Stagno, Alberto, italiensk tenorsångare, f. 1836, † d. 26 april i Genua.

St Yves Bax, bekant sångprofessor i Paris, † derst. 9 februari.

Taskin, Alexandre, berömd barytonsångare vid Opéra comique i Paris, f. derst. 18 mars 1853, † den 6 oktober.

Thayer, Alexander, Wheelock, amerikansk författare och konsul, bekant Beethoven-biograf, f. 17 okt. 1817 i Massachusetts, † 15 juli i Triest.

Verdi, Giuseppina, född *Streponi,* fordom berömd sångerska, sedan 1844 gift med Giuseppe Verdi, † i St Agata vid Busseto, 81 år gammal.

Dödsfall.

Åström, Carl Henrik Vilhelm, musikdirektör, f. 1840 i Kristianstad, † i Vexiö d. 8 april. Å. var musikdirektör vid Kronobergs regemente sedan 1881, musik- och sånglärare vid högre allm. läroverket i Vexiö, dertill utnämnd 1873, förut under flere år vikarierande såsom sådan. År 1866 aflade han vid Musikaliska akademien musikdirektörs- skolkantors- och kyrkosångareexamen, blef 1878 vice musikdirektör vid Kalmar regemente och samma år förordnad till musikföreståndare vid Vermlands fältjägarekår. Å. var framstående ess-kornettist och skicklig musikdirektör. Hans konserter med sina »Kronobergare» vunno ovanligt stort bifall såväl i Stockholm som i landsorten. Han var äfven flitig komponist, såsom sådan bekant genom den omtyckta »Kronobergs regementes paradmarsch» m. m.

Tidningsredaktioner i landsorten

till hvilka Svensk Musiktidning sändes i och för benäget införande af notis om innehållet af tidningens särskilda nummer, anmodas att, om detta bifalles, sända första numret (helst flere), hvari sådan notis införts till

Svensk Musiktidnings Expedition.

Ludwig van Beethoven,

vackert porträtt å kartong, finnes i bok- och musikhandeln å **50 öre.**

Svensk Musiktidnings Expedition.

I Musik- och Bokhandeln:

Populär

Piano-Skola

med

Klaviatur-Tabell

för noternas snabba inlärande.

Ny, lättfattlig undervisningsmetod för barn, öfversatt och bearbetad efter

Prof. **H. von Bocklet.**

Häft. 3 kr., i pappband 3: 50, clothband 4 kr.

»Enkel, praktisk och fullt systematisk gående i lagom hastighet och utan hopp från det lättare till det svårare. Torde vara den bästa pianoskola vi hittills haft i Sverige. En ytterligare förtjenst hos det verkligen vackra arbetet är att bearbetaren förmått göra det så alltigenom svenskt som det verkligen är.»

(Gotlands Allehanda.)

Elkan & Schildknechts Musikhandel

28 Drottninggatan 28.

Festmarsch

för piano af *Gustaf Hägg.*

Denna vackra och ståtliga marsch finnes nu att tillgå i godtköpsupplaga à

50 öre.

Svensk Musiktidnings förlag.

Musikalbum X

Pris 1 krona

fins till salu å Expeditionen, Kungstensgatan 56, 3 tr., samt i bok- och musikhandeln.

Innehåll: för piano: **G. Hägg:** *Vals-Arabesk,* **Karl Valentin:** *Om Våren,* **A. M. Myrberg:** *Berceuse,* **H. Goetz:** *Andantino* ur Sonatine op. 8, **G. F. Lange:** *Melankoli;* sång med piano: **Gösta Geijer:** *Harpolekarens sång* ur »Vapensmeden» af V. Rydberg för baryton (e—e).

OBS. Äldre årgångar

af denna tidning, med eller utan musikbilaga, erhållas till nedsatt pris (endast kontant) å expeditionen.

Baler, Soaréer och Bröllop!

Utmärkt och taktfast

●● DANS-MUSIK ●●

på piano utföres af undertecknad, som deri eger mångårig vana och erkänd skicklighet.

Order mottagas här hos hrr musikhandlare eller i min bostad *5 Malmskilnadsgatan,* 3 tr. (Allm. Telefon nr 124 90).

Referens: Hofmusikhandlaren Lundquist.

Henning R. Wejdling.

Skandinaviska Orgelfabrikens

Kammarorglar,

hvarå de nyaste uppfinningar och förbättringar tillämpas, äro af våra förnämsta orgelkännare såväl i Stockholm som i landsorten *enhälligt* vitsordade för att vara de **bästa** i norden tillverkade. Prisbelönta i Köpenhamn 1888 (enda pris med medalj), i Norrköping 1889, i Helsingborg 1890 (första pris). Priskuranter sändas på begäran franko.

Skandinaviska Orgelfabriken.

Kontor och utställning i Stockholm:

Mästersamuelsgatan 24.

Eleganta Permar

till Svensk Musiktidning finnas till salu à ***2 kronor*** hos P. Herzog, Malmskilnadsgatan 54.

PIANOLEKTIONER

efter bästa metod, ledande till god teknisk och verkligt musikalisk utbildning, meddelas af undertecknad till moderat pris. Anmälan kan äfven ske skriftligen.

Kungstensgatan 56, 3 tr.

Mottagning kl. 9—10 f. m. och 3—4 e. m.

Frans J. Huss.

Herrar Musici och Tonsättare,

hvilka önska till tryck befordra sina opus, kunna få dem väl och billigt utförda i litografiskt nottryck af gammal, van notlitograf.

J. F. Lindblom,

Stockholm, Saltmätaregatan 5, Norr.

J. G. MALMSJÖ

GÖTEBORG

Etablerad 1843.

Kongl. Hofleverantör.

Tjuguen **första** pris, **in- och utrikes.**

Pianinos och **Flyglar**

Beqväma afbetalningsvilkor.

Talrika vitsord

från framstående musici och konstnärer, bl. a. från **Alfred Reisenauer, Professor Franz Neruda, Alfred Grünfeld, Moritz Rosenthal, Prof. Franz Mannstädt, Dir. Aug. Körling, Mad. Teresa Carreno, Fru Margareta Stern, Fru Hilma Svedbom, Fröken Tora Hwass** samt **Kungl. Musikaliska Akademien** och **Göteborgs** mera framstående musici och musiklärarinnor.

Pianomagasin.

Flyglar, Pianinos, Tafflar och **Orglar** från in- och utländska utmärkta Fabriker **till de billigaste** priser. För instrumentens bestånd ansvaras.

Äldre Pianos tagas i utbyte.

OBS. Ständigt lager af **Flyglar** från Blüthner och **Pianinos** från G. Schwechtens berömda fabriker.

Gust. Petterson & komp.

43 Regeringsgatan 43.

☛ **Flyglar, Tafflar** och **Pianinos** från **J. G. Malmsjö.**

Svensk Musiktidning

utkommer 1898 efter samma plan som förut, innehållande ***populär läsning i musikaliska ämnen, porträtter*** *med* ***biografier och musikbilaga.*** *Tidningen utgifves såsom förut två gånger i månaden (utom juli—aug., »den döda säsongen») till ett pris af* ***5 kronor*** *pr år, lösnummer 25 öre. Prenumeration sker här å* ***Expeditionen, Kungstensgatan 56,*** *3 tr., i* ***bok- och musikhandeln,*** *å posten och tidningskontor* ***I landsorten*** *prenumereras bäst å* ***posten.*** *— OBS.! Porträtt i N:o 1: H. K. H. Kronprins* **Gustaf** *(Musik. akad:s preses),* **Hildegard Werner,** *i N:o 2* **Kristina Nilsson de Casa Miranda,** *i N:o 3* **Leonard Borwick, Anders Willman,** *i N:o 4* **Willy Burmester, Arvid Ödmann** *(Tamino, Fernando, Zephoris, civil), i N:o 5* **Julius Günther** *och* **Conrad Behrens,** *i N:o 6* **Ossip Gabrilowitsch** *i N:o 7* **J. F. Törnwall** *och* **C. E. Södling.**

Innehåll: Ellen Gulbranson, operans nuvarande gäst (med porträtt som Brünnhilde i »Valkyrian»). — Om det musikaliska föredraget i slutet af 19:de århundradet. — Rossini som rekryt. — Musikpressen. — † Julius Schulhoff (med porträtt). — Från scenen och konsertsalen. — Dödsfall in:m musik- och operavärlden 1897. — Från in- och utlandet. — Dödsfall. — Annonser.

Stockholm, Köersners Boktryckeri-Aktiebolag, 1898.